

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: K/11521

Érkezett: 2013 JÚN 13.

Írásbeli kérdés

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése és a Házsabály 91. § (1) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterhez

„Mi lesz a már működő Tanodákkal?”

címmel.

Tisztelt Miniszter Úr!

A rendszerváltás után civil kezdeményezésre jöttek létre a Tanodák azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetűek, köztük roma származású gyermekek iskolai előrehaladását és érettségét adó középiskolába történő továbbtanulását segítse. Az iskolai sikeresség és a képességkibontakoztatás mellett a tanodák célja a szociális hátrányból fakadó nehézségek csökkentése, illetve a kulturális identitás erősítése is.

A Tanoda programok széles körű elterjedését 2004-től az Európai Unió finanszírozás tette lehetővé. Ennek következményeként megkezdődött egyfajta hálózatosodás, illetve létrejött egy Tanoda sztenderd is. 2003. szeptember 1-jétől pedig a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95. § (1) m) pontja szerint „a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét segítő iskolán kívüli foglalkozása (tanoda)” kidolgoztatása, illetve elterjedésének támogatása már a közoktatás-fejlesztésért felelős miniszter feladatai közé került. Sajnos ezt a paragrafust a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény hatályon kívül helyezte.

A Tanodák helyzete az unós projektalapú finanszírozás miatt mindig is bizonytalan volt, ám a 2010-es kormányváltás után a fenntarthatóság megoldatlansága, illetve a pályázatok kiírásának csúszása miatt közel 40 tanodának kellett bezárnia. A kormányzat ugyanis fontosabbnak tartotta a stadionépítések előkészítését, mint a szegény gyermekek iskolán kívüli fejlesztését célzó programok támogatását: a 2008-ban kiírt, TÁMOP 3.3.5 alatt futóprojektek finanszírozása 2011-ben lejárt, és ahhoz, hogy a tanodák folytathassák munkájukat, az új pályázatokat már 2011 nyarán ki kellett volna írni, ám ez csak 2012-ben történt meg. Ennek volt következménye a tanoda bezárási hullám, illetve az, hogy a fenntartók más intézményi formába menekítették át a programjaikat.

Mindennek ráadásul meg sem szabadott volna történnie, mert a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (továbbiakban Stratégia) szerint „megoldandó feladat a tanodák fenntarthatóságának rendezése, a párhuzamos intézményfejlesztési és finanszírozási formák racionalizálásának igénye.” A Stratégia szerint a kormány arra számít, hogy többek között a

Tanoda programok megerősödésének eredményeként „nő a tanulók iskolai eredményessége, csökken az iskolai lemorzsolódás.”

A már említett késve kiírt 2012-es TÁMOP-3.3.9. pályázat eredményei szerint a támogatott pályázatok döntő többsége új helyszínhez kötődik, így pedig még több, már régóta eredményesen működő tanoda bezárására lehet számítani akkor, ha más forrásból nem tudják pótolni a kieső támogatást. Mindez két szempontból is igen komoly problémát jelent. Egyrészt a Tanodákba járó gyermekek iskolai előmenetelének segítségét, illetve nyomon követését továbbá a hátrányok kompenzálását a hátrányos helyzetű térségekben nem lesz, ki ellátja, mert e régiók iskoláiban a legrosszabb az oktatás minősége. Így megnő a veszélye annak, hogy az itt élő gyermekek kiesnek az oktatási rendszerből (köszönhetően a 16 évre leszállított tankötelezettségi korhatárnak is) és végképp a társadalom peremére szorulnak. Másrészt az uniós finanszírozású projektek esetében vállalni kell, hogy azt legalább öt évig fenntartják. Ellenkező esetben a fenntartót kötelezhetik a pályázaton elnyert támogatás visszafizetésére.

E pályázati döntés következményeként bezárhat így az egyik legismertebb és legsikeresebb Bányaterenyei tanoda is. A tanodába járó gyermekek eredményei javulnak, az iskolában is sikeresebbek és jobban teljesítenek. A munkába a szülőket is bevonják, így a helyi közösségek is fejlődnek. A munkatársak 60%-a ráadásul roma származású. A tanoda módszere annyira sikeresnek bizonyult, hogy 2006-ban a szécsényi kistérség néhány településén is elkezdődött a munka a tanoda által kifejlesztett programon alapulva. Később a bányaterenyei intézmény beszállt további négy tanoda működtetésébe is, így megkezdődött a hálózatosodás. Az intézmény sikerét bizonyítja az is, hogy 2012-ben a program, illetve a program vezetője, Berki Judit elnyerte az ombudsmanok által 2007-ben alapított Justitia Regnorum Fundamentum emberi jogi díjat. A tanodákba jelenleg 203 gyermek jár, most az ő jövőjük került veszélybe.

Joggal merülnek fel tehát nyitott kérdések a Tanodák jövőjét illetően, ezért kérem Tisztelt Miniszter Urat, hogy adjon kielégítő választ arra a kérdésre, hogy így a jövőben mi lesz a **már működő Tanodákkal**, kitérve a következőkre is:

1. Miért van szükség újabb tanodák létrehozására, melyek most elkezdi majd heroikus küzdelmüket a fennmaradásért?
2. Miért nem veszik Önök figyelembe a már működő Tanodákeddigi munkáját, és eredményeit?
3. Miért nem lehetett referencia Tanodákat kiemelten támogatni?
4. Mi lesz így az oktatási eszközökkel és módszerekkel?
5. Mi lesz így a Tanodákba járó gyermekekkel?
6. Mi lesz így azokkal a szülőkkel, akikkel a Tanodák munkatársai együtt dolgoztak egy jobb minőségű élet reményében?
7. Mi lesz így a Tanodák munkatársaival?
8. Mi a célja ennek a pályázati döntésnek?
9. A Stratégia alapján milyen fenntarthatósági intézkedésekbe kezdett bele, és fog belekezdeni az Orbán-kormány?

Tisztelettel várom válaszát!

Budapest, 2013. június 13.

Szabó Tímea
országgyűlési képviselő